

BIBLIA

Az októberi elmélkedéseket Kőszeginé Rihmer Melinda (Pécs) írta, a novemberieket a Miklovicz házaspár (Nőtincs): 15. és 29.: Panni; 1., 8. és 22.: Laci.

Október 4. – Évközi 27. vasárnap – Mt 21,33-43 – A kockázató szőlősgazda

Ezt a példabeszédet Jézus a virágvasárnapi bevonulást követően, néhány nappal halála előtt mondja el. Mintha saját sorsát ismertetné benne. A képvilág visszaül Izajás ötödik fejezetére, amely Isten szőlőkertjeként ábrázolja Izraelt.

Mindig meglep ez az evangéliumi szakasz, ahányszor csak olvasom. Nem annyira a béreseket kitaró gonoszága gondolkodtat el, hanem a szőlősgazda naivitása. Emberi ésszel fel nem fogható az a kitaró próbálkozás, amellyel megkísérli elérni, hogy visszakapjon valamit abból, ami az övé. Hogy mit is várna a gazda cserébe? A terményt. Mit tudunk mi teremni? Szeretet-tetteket. Ezt várná tőlünk a Gazda! Isten küldött prófétákat népéhez, akik csúfos véget értek, csakúgy, mint Fia. De milyen más eszköze lett volna Istennek, ha nem akarta volna felrúgni az általa adott szabad akaratot? (Márpedig kényszerítve engedelmeskedni, mi értelme lenne?) Az örülségig menően kockázatot, mert örülten szeretett. S ezt teszi ma is!

Én mit kockázatok Istenért, a hitemért? Hajlandó vagyok-e egyáltalán elhagyni a komfortzónámat? Lépni mások felé, akkor is, ha visszautasíthatnak, kinevethetnek, bolondnak nézhetnek? A testvérek baráti melegében éldegélem hétköznapjaimat, vagy

eljutok a szegényekhez, magányosokhoz, megkeseredettekhez is?

A bérlők azon bátorodnak fel, hogy távol van a gazda. Valóban távol van? Vagy csak nem érezzük a jelenlétét, mert nem keressük, s nem adunk neki lehetőséget, hogy megszólaljon bennünk, s Lelkével üzenjen lelkünknek?

Jó hogy a máteji változat kerül ma terítékre: ebben nem a gazda mond olyat, hogy elpusztítja a béreseket, hanem a szemet szemért, fogat fogért elven felnőtt hallgatóság vélekedik így. Nem gondolnám, hogy Jézus Istene bármikor is bosszút akarna állni, még ha emberi ésszel ez jogosnak tűnne is. Nem tud kibújni a „bőrből”! Az az Isten, aki azt üzente, hogy tegyél jót haragosaiddal, nem hasonulhat meg.

Nemigen vannak haragosaink. Szépen belesimulunk a langyos vízbe. Azt csináljuk csak, amit szabad, nem rángatjuk az oroszlán bajuszát, nem tesszük szóvá sem a világi, sem az egyházi hatalmasok intézkedéseit (vagy hallgatását), bármennyire indokolt lenne is. Személyes kapcsolatainkban is kerülünk minden konfrontációt, ha lehetséges, szőnyeg alá söpörjük a kínos kérdéseket. Krisztuskövetésünk radikalitása is hiányzik, így aztán senkinek sem vagyunk útjá-

ban. Hát így könnyű ellenség nélkül élni! Csak el ne felejtjük, hogy a langyosság, közömbösség a legrosszabb választás!

A sarokkő-Jézus avagy a szőlőtő-Jézus képe arra utal, hogy igazán tartós gyümölcstermés csak ráépülve, belenőve, azaz Vele szoros egységben valósulhat meg. Régóta kedvenc hasonlatom az Isten működésére a békebeli rádió képe. Isten folyamatosan sugározza az adást, de csak akkor tudom „fogni”, ha odatekerem a gombot. Aztán persze a hallottakat még gyakorlattá is kell tenni, s bizony az sem könnyebb, mint a Hangra figyelés. Mert Isten üzenete és noszogatása nem a széles, kényelmes úton visz. Mi viszont ódzkodunk a keskeny rögzítől – pedig Atyánk útja nem a hegymászók csúcsra érő felszabadultságát ígéri csupán, hanem minden megküzdött lépés örömét, a Vele való járás biztonságát, a „jó lóra tettem” harmóniáját.

Mennyei Atyám! Benne élek a világ zajában, mert itt van dolgunk. De szeretnék nagyon figyelni a bennem folyamatosan szóló Lélek-kolompolásra, hogy el ne lustuljak, s ne jellemezzen a „nem vágni többre kis mái magamnál” (Sík Sándor: Ments meg Uram!) gondolata.

Október 11. – Évközi 28. vasárnap – Mt 22,1-14 – Menyegzői körforgás

(A szöveg eredetisége sok teológusnak komoly fejtörést okozott és okoz, az olvasottakat igen agyafűrt módon lehet csak összeegyeztetni Jézus szeretet-Istenével, feltehetően több betoldás is van a jézusi példabeszédhez képest.)

De mit üzenhet nekünk ez az igersz most, 2020 Magyarországon?

Az isteni menyegző meghívottjai vagyunk. Ez bizonyos. Itt ülünk és róla olvasunk. Hallottunk róla, érdekel minket. El is jut hozzánk az üzenet az ünnepi találkozóóról. A szöveg szerint ki az üzletét, ki a vetését hozza kifogásként, vagy csak egyszerűen semmibe veszi az üzenetet. Próbáljuk meg behelyettesíteni a fentieket azok-

kal a dolgokkal, amelyek megelőzik Istent ügyét a saját életünkben! Miért nem értjük már meg, hogy Isten nem elvenni akar tőlünk, hanem ajándékozni! Nem a családot, a munkát, az értelmessé szabaddidőt akarja kiiktatni az életünkéből, hanem mindezekhez hozzáadni azt a plusz szeretet-energiát, amivel ezek a területek is gyümölcsözőbbé válhatnak. Isten boldognak szeretne látni minket, már itt a Földön is!

S bizony nemcsak meghívottnak szeretne minket Isten, hanem választottnak is! Sőt! Nemcsak követőnek, hanem követnek is! A példabeszédben a szolgálk hívogatják az embereket. Jézus máshol barátainak mondja a

tanítványait, a küldötteit, akik jól ismerik az Atya szándékait. Isten mindenkit hív a menyegzőre! Mindenkit! Nincs olyan hatalmas és nincs olyan mélyre csúszott ember, akinek ne szólna a hívás. És itt van a széles középmezőny! A nem család, nem lopó, rendes kisemberek – akik úgy gondolják, hogy minden rendben van; akik úgy gondoljuk, hogy minden rendben van!

De ha küldeni akarna az Isten, ha szolgálatot bízna ránk, akkor a leggyakoribb válaszaink nekünk is ilyen-félék lennének: „Még nem! Most nem! Talán később! Aranyos vagy, hogy gondoltál ránk, de sok mindent nem kalkulálsz bele. Miért pont én?

Miért most? Miért éppen neki? És főképp hogyan?” Gyakran hallani, hogy Isten és a szívünk közé beférkőzött a fejünk, mely okoskodik, mérlegel, számíthat, s végül lelohasztja a szív tenni akaró vágyát. Szó sincs arról, hogy az eszünk felesleges lenne, hiszen azért kaptuk, hogy használjuk. De valahogy egyensúlyba kellene hozni a tapasztalatokon érlelődött elménket a szívünk intuícióival.

Nemrégiben halottam: Ha baj van, kapaszkodunk Isten után, de ahogy rendeződnek a dolgaink, már mondjuk is: „Kösz, Istenem, innen már megy egyedül is.” De nem megy! Aztán ha újra összegubancolódnak a dolgok, akkor megint nála keresünk tanácsot, segítséget.

Meghívott vagyok, választott, vagy követ? Jól hívok? Vonzóan tudom bemutatni a lakomát adó Iste-

nemet? Ráerőszakolom mondanivalómat a másokra, vagy kíváncsivá teszem őket?

Add, Uram, hogy sose fanyalogjak, ha szolgálni küldesz! Ha befelé figyelek, akkor megtalálom a megfelelő gesztusokat, szavakat is. S akkor icipicit megint nő a te szeretetországod a földtekén.

Október 18. – Évközi 29. vasárnap – Mt 22,15-21 – Kit mi illet meg?

Mindenkinek meg kell adni azt, ami megilleti – derül ki Jézus válszából, amikor az adó fizetéséről faggatják. Na de hogyan is van ez manapság?

Nézzük meg, mi illeti meg Istent? Az időm, a munkám, a pénzem, a szeretetem, szívem-lelkem lelkesültsége, tisztelete, motivációja, tettekesége, egyszóval az egész életem.

Ezek után mi marad a császárnak? Nyilván az idő, pénz, munka hármának bizonyos hányada. Ezért fontos, hogy bármi is legyen a munkám, azt az emberek szolgálatként is fel tudjam fogni. De nem várhatja el a császár/az állam a tiszteletemet, fejbólintó engedelmességemet, a lelkiismeretemmel ellenkező tettek végrehajtását.

Természetes, hogy adóznom kell, hiszen csináltatnak nekem utakat, esténként világítanak az utcán, bért kap az orvosom, fenntartják az óvodát stb. De kell-e adóznom, ha harci repülőgépeket vesznek belőle, ha a gazdag haverok millióit növelik, ha az újraelosztásból a legszegényebbek kimaradnak stb. A római császár sem bánt kesztyűs kézzel az alattvalóival. Min-

den hatalom konzerválni akarja előnyös helyzetét, s ehhez olyan eszközökhöz nyúl, amelynekhez éppen nem szégyell. Jézus nem tanácsolja, hogy megtagadjuk az adózást, bár nyilván ő is örülne, ha az az ő prioritásai szerint lenne elosztva a befolyt adó. Tehát a törvénytörés nem járható út. Jézus eleve nem törődött a hatalom megszerzésével, az általa elnyerhető befolyásolási lehetőségekkel.

Mi illet meg engem? Isten elfogadó, csodálatos, feltétel nélküli szeretete megillet, teremtettségem okán. De ezt kiérdemelni nem lehet. Ez aján-dék, másképpen mondva kegyelem.

Vajon a körülöttem élők pozitív hozzáállása, elfogadása megillet engem? Bizonyára megillet engem is, mint minden embert. De hogy megkapom-e, az rengeteg mindentől függ. Legyek nagyon hálás, ha olyan (családi, genetikai, szellemi, anyagi, földrajzi stb.) többlettel indultam az életbe, ami nem mindenkinek adatott meg, s legyek nagyon elnéző azokkal szemben, akiknek ezért nap mint nap meg kell küzdeniük.

Mi illeti meg a körülöttem élőket? Talán ezzel kellene a leginkább foglalkoznunk! Ha Krisztus követői vagyunk, akkor nemcsak a jog szerint nekik járó pénz, idő, munka, hanem a teljes lélekkel való odafordulás, figyelem, az együtt örülés-sírás, s az a feltétel nélküli szeretet is, amit mi Istentől kapunk. Ha ezt sikerül átfolytatni magunkon, ha szép, tiszta csatornává tudunk válni, akkor a környezetünkben élő emberek nagy eséllyel rátalálnak ennek a szeretetnek a Forrására is, s rögvest szebb lesz a világ. S ha ezek a kicsi családokból, közösségekből álló szeretet-csoportok összeérnek, elközeleg Isten Országának megvalósulása. Úgy tűnik, Jézus földi életében szinte kizárólag ezen munkálkodott. Hát akkor célszerű, ha mi is ebbe fektetjük az energiáinkat.

Kedves Jézusom! Köszönöm, hogy barátainak mondtál minket! Segíts, hogy méltó legyek erre a megtisztelő címre, lehessen a Te kezed, lábad, szavad, mosolyod a világban!

Október 25. – Évközi 30. vasárnap – Mt 22,34-40 – Szeretve szeretni

Az emberi kapcsolatok terén a világ három kategóriát ismer: barátot, közömböst és ellenséget. Isten országában csak két csoport van: (hit)testvér és felebarát. Közömbös ember nincs, s az ellenség is felebarát. Vajon miért említődik a testvér elkülönítve?

Nézzük az alábbi idézeteket: „Aról ismerjenek meg, hogy szeretettel vagytok egymás iránt”. „Köztetek ne így legyen!” „Íme az én anyám és az én testvéreim”. „Százannyit kap már most, ebben a világban: házat, testvéreket...” Kovász, só, hegyre épült város, lámpatartóra tett fény. Ha Jézus tanítványaiként be szeretnénk tölteni a küldetésünket, akkor először a saját házunk táján kell rendet teremtenünk. Ha a hittestvéreinkkel nem vagyunk egységben, hogyan lehetnénk vonzóak a világ számára? „S aki nem szere-

ti testvérét, akit lát, hogyan szeretheti Istent, akit nem lát” (1Jn 4,20)?

A főparancs szerint Istent és felebarátot egyaránt kell szeretni, s mivel a földtekén mindenki felebarátom, így aztán fel van adva a lecke.

Az bizonyos, hogy csak akkor tudok empatikusan, szívvel-lélekkel odafordulni mások felé, ha bennem rend van, ha én a helyemen vagyok. Érdemes példát venni a 2-4 éves gyerekekről. Szaladgálnak, játszanak, boldogok. De időnként odaszaladnak ahhoz, aki nekik a biztonságot jelenti, az ölébe kuporodnak, kicsit még szopják is az ujjukat, s ha úgy érzik, hogy feltöltődött a „szeretettankjuk”, már futnak is tovább. Ha nem szaladunk mi is gyakran Atyánkhoz egy kis elfogadó melegségért, akkor esélytelen a másokat őszintén szeretésünk. Akkor csak mimeljük az érdeklődést a

felebarát iránt, ami hamar le is lepleződik.

Mindenkinek mást jelent az Istenbe simulás. Van, aki térdre borulva, fejét lehajtva, szemét becsukva érzékeli legjobban Atyját. Van, aki a dombtetőn széjjelnézve, a virág kelyhébe pillantva vagy Beethoven hallgatva tapasztalja Isten szerető nagyságát. S van, aki táncot lejt Istennek, s a mozgás szabadságában egyesül vele. A lényeg, hogy találjuk meg azt a formát, ahol bele tudunk feledkezni a Lét gyönyörűségébe, Isten ölelésébe!

Istenem! Amerre csak nézek, szereteted jeleibe botlom. Én is szeretnék a Te jeled lenni, hogy aki belém botlik, annak is az jusson eszébe, hogy jó az Isten, aki mindig velünk, bennünk van. Hát nem mondom, heroikus célkitűzés! De végtelen távlatokon át lehet növekedni benne, s ez jó!

November 1. – Mindenszentek ünnepe – Mt 5,1-12a – „Ti vagytok a világ világossága...”

Nézzük meg a Máté evangéliumban megfogalmazott „makarizmusokat!” Talán azért is célszerű előszedni ezt a többjelentésű görög fogalmat, mert lehetőséget ad számunkra, hogy a jézusi szemléletbe legjobban beleillő fordítás mellett döntünk. Ezt a „makariosz” szót még lehetne így is fordítani: gazdag, tehető, vagyonos; áldott; megelégedett; szerencsés; üdvözült, az üdvösség birtokosa. Akárhogyan fordítjuk is őket, ezek a mondások Isten Országának működésével kapcsolatos érdekeket, értékeket, törvényeket és célokat, azaz a szeretet világának paramétereit fogalmazzák meg. Valójában az egész „hegyi beszéd” ezt teszi, csak ezek a mondások alkotják a „tömörített mapát”.

Könyvtárnyi anyag magyarázza ennek a 8 + 1 főmondatnak a jelentését, üzenetét. Most csak egyet emelek ki (önkényesen, ámde időszerűként): „Boldogok az erőszakmentesek, mert ők fogják örökölni az országot” (Mt 5,5).

Jézus kortársai (főleg a zeloták) politikai megváltót várva, erőszak alkalmazásával akarták elragadni „az országot”, Izraelt a megszálló rómaiaktól. Jézus azonban – függetlenül attól, zsidó honfitársai hogyan értelmezték a történelmüket – tanításában éppen az ellenkezőjét fogalmazta meg. Kortársai nem fogadták el Jézusnak Isten szeretetére alapozott tanítását, nem mondtak le a háborús erőszakról, ami végül is az ún. zsidó háborúba torkollott, a jeruzsálemi

templom lerombolásához, Izrael népének szétszóródásához, az országuk elvesztéséhez vezetett.

De mit mond a mai ember számára ez az üzenet? Sajnos a magyar történelemre is érvényes az idézett jézusi mondás. Gondoljunk csak Mohácsra (1526) mint „nemzeti nagylétünk nagy temetőjére”. Ha megtörjük az erőszakos emberi megnyilvánulások történelmen átívelő sorát, van esély arra, hogy olyan országban éljünk, ahol a Szeretet Istenének törvényszerűségei a meghatározók, és Isten fiainak tulajdonává válhat ez a föld, ahol élünk, szabadságban és békében.

November 8. – Évközi 32. vasárnap – Mt 25,1-13 – „...ötten ostobák voltak, ötten pedig okosok”

Alighanem az egyik legtalányosabb evangéliumi részt olvassuk, halljuk a mai vasárnap. Csak az első négy versre szorítkozom, mert az utánuk következő mondatok eléggé apokaliptikus jellegűek, és Jézus szemléletétől idegenek. (Apokaliptika: a Kr. e. 2-1. században létrejött vallási irodalom, amelyet a végidő közeli eljövételének türelmetlen várása, illetve az eme eljövettel kapcsolatos elképzelések összessége jellemzett. Tárgyát azok az események alkotják, amelyek lezárják és beteljesítik majd a történelmet, és bevezetik a végidőt.)

A talányosnak titulált példázatot formailag és tartalmilag is meg kell

közelítenünk! Az olaj nélküli mécses nem sokat ér, ahogyan a kifogyott üzemanyag-tartállyal repülni akaró sárkányrepülő sem (a közelmúltban jártam így 300 m magasságban...). A példázat mondanivalóját illetően pedig az okos és ostoba építkezőkről szóló példázat segíti a megértést (ezt olvastuk fel a nászmisénken 41 évvel ezelőtt ☺): aki hallgatja az ő szavait, tanítását, de nem váltja tettekre őket, az ostoba ember, ne is lepődjön meg azon, ha homokra épített „háza” (élete) összeomlik (Mt 7,24). Tehát Jézusunk tanítását nemcsak meghallgatni kell, és „élvezkedni” zseniális példázatkölteményein, aztán az evilági tennivalók felé fordulni, hanem életre

is kell kelteni azokat. „Szakkifejezésekkel” élve: adni anyagi javainkból az arra rászorulóknak, segíteni felebarátainknak terheik hordozásában, és békességre törekedni, sőt másokat is erre biztatni... És persze hirdetni ezeket a jó híreket!

Egy kis házi feladat is lenne a kedves Olvasó számára: Az előzőekben megállapítottuk, hogy Jézus tanítását nem elég meghallgatni, hanem valóra is kell váltani, például adni, segíteni kell. A példázatban viszont azt olvassuk, hogy az okos szüzek megtagadják a segítségnyújtást. Hogyan magyarázható ez a látszólagos ellentmondás?

November 15. – Évközi 33. vasárnap – Mt 25,14-30 – „...akinek van, annak még adatik”

A mai evangélium, a talentumokról szóló példabeszéd többféle értelmezési lehetőséget is tartalmaz. Az egyik lehetőség szerint „a külföldre utazó ember” Jézus, aki a földi világból visszatér az Atyai házba, az érzékfeletti világba. Akkori és mindenkori tanítványaira bízza „vagyonát” – tanítását, és mindazt a **szellemi kincs**et, ami az ő gondolkodás- és magartásmódja. Jézus mindenkinek a teljes vagyonát, teljes önmagát kínálja, de ebből mindenki csak annyit „kap meg” valóban, amennyit be tud fogadni – rátermettsége/képessége szerint. Attól függően, hogy ki mennyit és milyen szándékkal foglalkozik a jézusi örökséggel, annyit és olyan mértékben és mélységben lát meg Isten gondolkodásából, akaratából. Így a saját látásmódja szerint mindenki láthatja úgy, hogy mindent, sokat,

keveset vagy éppen semmit nem kapott.

A „talentum” – isteni minőség. Nem egyszerűen képesség, hajlam, amit a génjeinkben magunkkal hoztunk ebbe a világba, inkább szellemi kincs, szellemi energia, amely lehetőséget ad a bennünk rejlő képességek használatára. A bölcsesség, a szeretet, a hit, az Istennel való kapcsolat, az irtalmasság, a megbocsátás – mind valamiféle szellemi értéket, szellemi energiát jelent. Mindezek kibontakoztatására **lehetőséget** kaptunk – konkrét élethelyzeteink szerint többet vagy kevesebbet. Ha nem élünk a lehetőségekkel, akkor földbe ássuk a talentumot, ahelyett hogy kamatoztatnánk.

A mi „vállalkozásunk” a szeretet országának gyarapítása bennünk és körülöttünk. A szeretet olyan szellemi kincs, amely akkor gyarapodik, ha

továbadjuk – nem abban, aki kapja, hanem abban, aki adja. Aki kamatoztatja a talentumait, azt is megtarthatja, amit a kapott talentumok segítségével szerzett. Így a meggazdagodás lehetősége előtte áll. Így működik ez a pénzvilágban is: akinek van tőkéje, van sok pénze, az könnyen csinálhat belőle még többet. De „aki szegény, az a legszegényebb...”

Az öt talentumos még ötöt kamatoztat. A kéttalentumos még kettőt. Mindkettő képessége szerint vette észre a lehetőségeket a szeretetre. A haszontalan szolga nem kamatoztatta kapott lehetőségeit. Ő olyannak tapasztalja meg az Istennel való találkozást, amilyen az ő istenképe. Eszerint az Isten nem ad, hanem elvesz. Magyaralkodásában áthárítja a felelősséget Istenre. Önző élete haszontalan.

Nem a különleges képesség a fő érték, hanem a jó szándék, és a hűség ahhoz, amit kaptam. Aki hűsége által él a kapott lehetőségekkel, annak az élete újabb növekedési lehetőségekkel bővül. Mert „akinek van, annak adatik”... Hogyan?

A szellemi életben, a szellemi „tömegek”, energiák között is működik a szellemi gravitáció, a szellemi tömegvonzás törvénye. Isten, a végtelen nagy Jó csak akkor tud vonzani, ha van bennem valami belőle. És annál jobban vonz, minél több van bennem belőle. És a vonzása által

közelebb kerülök hozzá, ami tovább növeli a vonzóerőt. „*Akinek van* (szellemi értéke), annak adatik...” A vonzóerő segít egyre közelebb jutni hozzá, aminek következtében még több lesz bennem belőle – így még nagyobb lesz a vonzóerő, csökken a távolság... A fejlődés távlatai öngerjesztő folyamatként felgyorsulva, szédületes távlatokat mutatva a tökéletességig tartanak, egyre gyorsuló fejlődéssel. „*Akinek nincs* (valódi szellemi értéke), elveszíti azt, ami je lenni látszik.” Látszatértékekből nem születhet valódi vonzás. Isten képte-

len őt vonzani, ha a mélyben ellentétes irányú a vonzás.

Egyszer mindannyiunknak az életében eljön a „számadás”, a szembe-sülés azzal, amit tettem, annak fényében, amit tehettem volna. Ezzel mindenkinek szembe-sülnie kell. Hogy mennyi a „sok idő”? Elegendő, ha az ember nem haszontalan szolgál. Karácsonyra és majd az egykori számadásra készülve tegyük fel magunknak a kérdést: *Mim van?* Hogyan látom: mennyit kaptam? És amim van, az *gyarapodik?*

November 22. – Krisztus király ünnepe – Mt 25,31-46 – „...éhes voltam, és ennem adtatok”

Az ünnep lényegéről: tartalmát kifejezi az ekkor tartott szentmisékben gyakran felhangzó himnikus latin ima: „*Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!*”, azaz „Krisztus győz, Krisztus kormányoz, Krisztus uralkodik”. Kicsit átfogalmazva: Krisztus győz, ha legyőzzük mi is magunkban a „világot”; Krisztus kormányoz, ha a szeretet törvényszerűségei határozzák meg a tetteinket; Krisztus uralkodik: azaz szolgál, és mi is szolgáljuk felebarátainkat.

Rátérve az evangéliumra: bizony eléggé félelmetesen hangzanak ezek a mondatok. Az evilági dicsőséget (de még a személyi kultusz látszatát is) kerülni akaró Jézustól pedig idegenek. Az „Emberfia” titulus sokszor szere-

pel a Szentírásban, de különböző tartalmakkal. Érdekes módon egyszer nagy kezdőbetűvel írva, máskor meg kis kezdőbetűvel. Legyen házi feladat a kedves olvasó számára, hogy vajon miért van ez így.

Egy kis segítség: Jézus önmaga megjelölésére használta a fogalmat, szokásos alapjelentésének megfelelően: „az ember általában, és így én is”, „egy egyszerű ember, mint én (is)”, „egyszerű, az embereknek kiszolgáltató, hatalom nélküli ember, akit azonban Isten a maga erejével tölt el”. – Egészen mást jelentett az „emberfia” a kor *apokaliptikus* irodalmában: „titokzatos, hatalmas, emberfeletti ember, aki arra lett kiválasztva, hogy meghatározott napon lejöjjön az ég-

ből, és dicsőséges világbíróként a büntető angyalok segítségével végrehajtsa Isten ítéletét”.

Talán a 35-37. vers tartalmazza a történet *egyik üzenetét*: az Isten által elvárt emberi magatartások azok, amelyek a társadalom peremére szorultakat, a hátrányos helyzetbe kerülteket, a szegényeket szolgálják. Ez a magatartás a „belépőjegy” Isten országába.

A példázatból az derül ki, hogy Isten a legkisebekkel, a társadalom legalján állókkal azonosul. Bármi jót teszünk a rászorulóknak, azt magának Istennek tesszük. Tehát aki szeretne eljutni Istenhez, szeretne belépni a szeretet Országába, annak a felebarát nevű „kerülőutat” kell választania.

November 29. – Advent 1. vasárnapja – Mk 13,33-37 – „Legyetek éberek!”

„Vigyázzatok, virrasszatok...!” Aki virraszt – az nem alszik. Aki nem alszik, az ébren van – éber. Ebben a példabeszédben is idegenbe készül a ház ura, szolgálóra bizza mindenét, és a kapusnak meghagyja, hogy virrasszon. Akárcsak a talentumok példabeszédében, itt is Jézus az, aki számunkra „idegenbe” – az Atyai házba készül, és az akkori és mindenkori tanítványaira bizza mindenét. „Alvás” közben a talentum nem kamatozik. Ébernek kell lenni ahhoz, hogy észre-vegyem a lehetőségeket a szeretetre. Aki „alszik”, azt sodorja az élet, a világ, nincs jelen a saját életében, döntéseiben. Jézus a tudatos életre szólít fel minket. Éber legyen a tudatunk és a szívünk. A keleti spirituális utak tanítanak a tudat éberségéről – a kereszténység inkább a szív éberségéről. Azt gondolom, mindkettőre szükség van.

A *keleti mesterek* évezredekken keresztül tanították a tudat éberségére, a legtöbb ember tudati szempontból mégis tompa. Hiába van fizikailag ébren, tudatilag alszik, elsősorban az

érzékeletti világ valósága felől nézve. A tudati éberség – tanításuk szerint – azt jelenti, hogy az ember felébred ebből a tudati tompaságból, legyőzi a „maját” (amely azt mutatja, hogy az általam tapasztalt valóság a teljes valóság), felismeri a teljes valóságot, és élő-tudatos kapcsolatba kerül az érzékelettel. Felismeri a világban és önmagában a szellemet, az istenit.

A *keresztény misztikában* inkább a szív ébersége kapott nagyobb hangsúlyt. A tudat ébersége önmagamra fókuszál: tudatosítom magamban mindazt, ami a külvilágban és bennem történik, és azokat a gondolatokat, érzéseket, amelyek ezekhez kapcsolódnak: *jelen vagyok önmagam és a világ számára*. A szív ébersége esetén a fókusz a másik emberen van: mit érez a másik, mit él meg, miben tudok neki segíteni, hogyan kerülhetek közelebb a másik ember szívéhez: *jelen vagyok a másik ember számára*.

„Legyetek éberek...” – legyetek jelen, mert az Isten az örök jelen.

Vele csak a jelen pillanatban találkozhatok. A múlt – már nincs, a jövő – még nincs, csak a jelen – *van*. Az ember sokszor úgy érzi, Isten elrejtőzik, elérhetetlen távolban van. De Isten nem rejtőzik el, bár nem is mutatja meg magát nyilvánvalóan, hanem jelez. Jeleken keresztül mutatja meg magát – ezért fontos a jelenlét, ami több, mint az „itt és most” megragadása. Az igazi jelenlét *figyelem* az isteni jelekre. Észre kell vennünk a jeleket, meg kell nyílnunk a jelek befogadására. A jelen pillanat az időből az időtlenbe vezető kapu. Hiába van Isten-kereső ember és ember-kereső Isten, ha nem vagyok jelen, nem vagyok rajta a jel-en. Isten mindig jelen van – de számomra csak akkor elérhető, ha én is jelen vagyok.

Egyszer megjön a ház ura – ne-hogy alva találjon minket!

*Az a szeretet,
amely véget ér,
sohasem volt igazi.
(Ágoston)*